

Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка
Кафедра композиції

«ПОГОДЖУЮ»

Гарант освітньо-професійної
програми, проректор з науково-
педагогічної діяльності та
інноваційного розвитку, професор

Юрій СОКОЛОВСЬКИЙ
27 серпня 2024 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
роботи, доцент

Богдан ДАШАК
28 серпня 2024 року

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування,
доцент

Ірина КУРИЛЯК
27 серпня 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА»**

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво
Профілізація	Композиція
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін науково-фахової підготовки (ОК2.1)
Загальний обсяг	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік (1),екзамен (2)
Термін викладання	1-2 семестри
Факультет	Музикознавства, композиції, вокалу та диригування
Форма навчання	Денна, заочна

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогічна практика» з галузі знань 02 Культура і мистецтво зі спеціальності 025 Музичне мистецтво оновлена відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка 26 серпня 2024 року (Протокол №1)

Розробники:

КАМІНСЬКИЙ Віктор Євстахійович – професор, лауреат Національної премії України імені Т. Шевченка;

ФРОЛЯК Богдана Олексіївна – доцент кафедри композиції ЛНМА імені М. В. Лисенка, лауреат Національної премії України імені Т. Шевченка;

МАНУЛЯК Остап Михайлович — кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри композиції ЛНМА імені М. В. Лисенка.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри композиції

Протокол від “27” серпня 2024 року № 1.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – підготовка висококваліфікованих і всебічно розвинутих композиторів-педагогів, що не лише вільно володіють композицією а й здатні вести ефективну педагогічну діяльність

Основним завданням дисципліни є навчання студентів володінню засадами педагогічної роботи, взаємодії із студентами у навчальному процесі а також структуризації і способам подачі освітнього матеріалу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА» студент повинен **знати**:

- Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
- Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
- Методи контролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

В результаті навчання випускник повинен **вміти**:

- організовувати навчальний процес і здійснювати навчання композиції та широкого кола дисциплін пов'язаних із композиторською творчістю (інструментування, поліфонія, аналіз музичних форм, історія музики, гармонія та ін.);

- стимулювати відхід студентів/учнів у творчій роботі від типових рішень і шаблонів і заохочувати їх до вираження творчої індивідуальності і самобутності в музиці;

- здійснювати контроль над ефективністю засвоєння матеріалу студентами/учнями у навчальному процесі

Слід зазначити, що на відміну від інших навчальних програм, програма з предмету «Педагогічна практика» істотно відрізняється за специфікою, оскільки виховання професійного педагога композитора не може бути процесом уніфікованим, необхідно враховувати творчу індивідуальність, психологію кожного студента, стилістичні нахили, художні смаки та уподобання. Тому програма курсу «Педагогічна практика» припускає більш довільне тлумачення, певну варіантність трактування, викликану конкретними педагогічними цілями.

Можливі варіанти також закладаються у змісті програми, що дозволить шукати оптимальний шлях індивідуального розвитку студента.

Разом з тим у програмі враховується весь навчальний комплекс, передбачений для студентів факультету і частково уникається дублювання навчального матеріалу.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності	
ЗК 2	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 3	Здатність використовувати інформаційні та комунікативні технології.
ЗК 4	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 5	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 6	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 7	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК 9	Здатність працювати автономно.
2.2 Спеціальні (фахові) компетентності	
СК5	Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
СК 6	Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.
СК 7	Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.
СК 8	Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.
2.3. Програмні результати навчання	
РН 1	Володіти професійними навичками виконавської, творчої та науково-педагогічної діяльності.
РН 2	Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.
РН 3	Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.
РН 4	Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.
РН 5	Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.
РН 6	Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
РН 7	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
РН 8	Здійснювати викладання гри на інструменті/ вокалу/диригування/ музикознавчих дисциплін/композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.
РН 9	Здійснювати ефективне управління мистецькими проєктами, зокрема, їх планування та ресурсне забезпечення.
РН 10	Приймати ефективні рішення в галузі культури і мистецтва, аналізувати альтернативи та оцінювати ризики.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

№	НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Розподіл аудиторних годин на тиждень за семестрами (денна) та загальна кількість годин в семестрі (заочна)			
		Екзамени	Заліки	Атестаційні екзамени		Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота				
							Всього	у тому числі:						
								лекції	Індиві дуаль ні		практ ичні			
												1	2	3
							Кількість тижнів в семестрі							
							15/4	15/2	15/4					
OK2.1	Практика педагогічна	2	1		3	90	30/6			30/6	60/ 84	1/3	1/3	

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					
			Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	
				Всього	у тому числі:			
					лекційні	індивідуальні		практичні
I		2	90	30/6			30/6	60/84
	1	1	15	15/3			15/3	30/42
	2	1	15	15/3			15/3	30/42
Всього		2	90	30/6			30/6	60/84

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ Теми практичних занять

		1 семестр	Кількість годин	
			Аудиторні (денна)	Аудиторні (заочна)
1	Тема 1	Навчання провідних типів викладу: вступного, експозиційного, різноманітних розвиткових прийомів - мотивного вичленування, мотивної роботи, секвентності, варіантності тематичних елементів.	5	1
2	Тема 2	Навчання основних типів тематизму.	5	1
3	Тема 3	Вивчення поняття тотожності і контрасту в музичній	3	1

		формі. Контраст доповнення, похідний контраст, контраст зіставлення, конфліктне зіставлення.		
4	Тема 4	Співвідношення структури і драматургії.	2	
	Всього		15	3
		2 семестр		
5	Тема 1	Вивчення застосування елементів додекафонії, сонористики, алеаторики, серіалізму.	5	1
6	Тема 2	Вивчення основ електронної та комп'ютерної техніки композиції та аранжування	3	1
7	Тема 3	Вивчення функцій музики у театральних виставах та кінофільмах, специфічність музично-виразової палітри, особливості форми, фактури і тембру.	5	1
8	Тема 4	Вивчення функцій музики в аудіовізуальних інсталяціях та мультидисциплінарних творах нових медій	2	
		Всього	15	3
		За весь курс	30	6

**Самостійна робота
(денна, заочна)
1 семестр**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна/заочна)
1.	Опрацювання прикладів для вивчення основних типів викладу та основних типів тематизму	10/14
	Поточний контроль	4/4
	Опрацювання прикладів різного типу контрастів у музиці	10/14
	Підсумковий контроль (залік)	6/10
	Всього годин	30/42

2 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
----------	------------	--------------------

		(денна/заочна)
1.	Опрацювання прикладів для вивчення авангардних технік	10/14
	Поточний контроль	4/4
	Опрацювання прикладів про функцію музики в інтердисциплінарних/мультимедійних проектах	10/14
	Підсумковий контроль (екзамен)	6/10
	Всього годин	30/42
	Всього за 1 курс	60/84
	Всього самостійна робота	60/84

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Критерій оцінки, що виставляється студенту з даної дисципліни, складається із сумарного результату його праці над опрацюванням та засвоєнням практичного матеріалу протягом певного часу. Він поєднує об'єктивні (в даному випадку – педагогічна обдарованість) та суб'єктивні (його набуті знання, досягнуті результати, педагогічні якості, ставлення до обраної професії) фактори, які впливають на оцінку.

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

БАЛИ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	задовільно

30-31	E	
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

/ А / «відмінно» (90 – 100) / (45-50)

Студент творчо осмислив матеріал курсу, здатний оперувати ним в інтегративних зв'язках з іншими дисциплінами; аналізувати відповідно до конкретних практичних завдань, пов'язаних із професійним застосуванням отриманих знань; логічно, послідовно викладає фундаментальні принципи даної дисципліни; орієнтується не лише в основній рекомендованій літературі, але й в додаткових новіших джерелах з даного курсу; вільно оперує спеціальною термінологією; має власне відношення до предмету, зіставляє, порівнює отриману інформацію з власним досвідом та уявленнями, творчо осмислює цілі і завдання курсу. Продуктивний, творчий рівень опанування матеріалу.

/ В / «дуже добре» (82 – 89) / (41-44)

Студент володіє основною інформацією з даного курсу, здатний послідовно її переказати, логічно викладає думку; орієнтується в основній фаховій літературі; однак не завжди може повністю сформулювати самостійні висновки і запропонувати повноцінну власну концепцію застосування засвоєної інформації у майбутній професійній практиці. Частково орієнтується швидше на готові моделі використання базових знань у професійній діяльності. Окрім продуктивного присутні також елементи репродуктивного рівня опанування матеріалу.

/ С / „добре” (74 – 81) / (37-40)

Студент володіє основною інформацією з даного курсу, здатний послідовно її переказати, логічно викладає думку; орієнтується в основній фаховій літературі; не може натомість зробити самостійних висновків і запропонувати власну концепцію застосування засвоєної інформації у

майбутній професійній практиці. Орієнтується швидше на готові моделі використання базових знань у професійній діяльності. Репродуктивний рівень опанування матеріалу.

/ D/ „задовільно” (64 – 73) / (32-36)

Студент володіє інформацією з цього курсу, однак, його знання частково фрагментарні, неповні, не пов'язуються в цілісну систему, часто являють собою набір окремих фактів, подій, явищ, назв, що не утворюють цілісної картини; репрезентує поверхове знання педагогічної майстерності, спеціальної літератури, невпевненість у визначенні основних положень і дефініцій; демонструє знання основних категорій і понять дисципліни, проте без їх глибшого осмислення; його відповідь характеризується відірваністю теоретичних знань від їх наступного практичного застосування у професійній діяльності. В значній мірі фрагментарний рівень опанування матеріалу.

E/ „достатньо”, (60 – 63) / (30-31)

Студент має загальне уявлення з дисципліни, однак, його знання фрагментарні, неповні, не пов'язуються в цілісну систему, являють собою набір окремих фактів, подій, явищ, назв, що не утворюють цілісної картини; репрезентує надзвичайно поверхове знання педагогічної майстерності, спеціальної літератури, невпевненість у визначенні основних положень і дефініцій; демонструє знання основних категорій і понять дисципліни, проте без їх глибшого осмислення; його відповідь характеризується відірваністю теоретичних знань від їх наступного практичного застосування у професійній діяльності. Фрагментарний рівень опанування матеріалу.

/ FX/ „незадовільно” (35 – 59) / (18-29)

Студент знає окремі факти, події, назви, проте плутається в них, не диференціює за фундаментальними ознаками, не укладає в послідовність за будь-якими фундаментальними ознаками; не здатний логічно вибудувати причинно-наслідковий ряд розвитку ідеї; майже не володіє спеціальною

термінологією; не може застосувати своїх знань на практиці. Оглядово-вибірковий рівень опанування матеріалу.

/ F/ „незадовільно”, (0 – 34) / (0-17)

Студент не знає окремі факти, події, назви, плутається в них, не диференціює за фундаментальними ознаками, не укладає в послідовність за будь-якими фундаментальними ознаками; не здатний логічно вибудувати причинно-наслідковий ряд розвитку ідей; не володіє спеціальною термінологією і композиторською технікою; не може застосувати своїх знань на практиці. Оглядово-вибірковий рівень опанування матеріалу.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи. *

* Жодна із запропонованих класифікацій не позбавлена недоліків. На практиці викладач з дисципліни «Спеціальний клас» інтегрує методи різних структур, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної і творчої мети.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Попередній контроль спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. Поточний контроль здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. Тематичний контроль здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. Підсумковий контроль проводиться в кінці семестру.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Ian Bent with William Drabkin. Analysis, New York: W. W. Norton, 1987. 184 с.
2. Reginald Smith Brindle "Musical Composition": Oxford University Press, Oxford, 1986 196 с.
3. Peter Boonshaft, *Teaching Music with Passion; Teaching Music with Purpose; Teaching Music with Promise*; and *Teaching with Passion, Purpose, and Promise* (Meredith Music, 2002, 2006, 2009)

4. David Cope "Techniques of the Contemporary Composer": Cengage, New York - London, 1997.
5. Sandra Doneski (contributor) ,*Handbook: Research on Teaching and Learning in Music Education* (Oxford University Press, 2011)
6. Joseph Harris. *A Teaching Subject: Composition since 1966*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall, 1996.
7. William Murdick. *Teaching College Composition: A Practical Guide for New Instructors*. Publisher, Jain Publishing Company, 2019.
8. Miguel A. Roig-Francoli. *UNDERSTANDING POST-TONAL MUSIC*, BOSTON: MCGRAW-HILL, 2008.
9. Arnold Schoenberg *Fundamentals of Musical Composition*: FABER & FABER, UK, 1999. 216 c.
10. Margaret Lucy Wilkins "Creative Music Composition": Routledge, UK, 2018. 240 c.